

Gemeente Oudewater

RAADSINFORMATIEBRIEF Oudewater

16R.00155

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 21 maart 2016

Portefeuillehouder(s) : Burgemeester

Portefeuille(s) : Forum Samenleving

Contactpersoon : J.A.C. Oskam

Tel.nr. :

E-mailadres :

16R.00155

Onderwerp:

Evaluatie en programma stadspromotie 2016

Kennismemen van:

In deze raadsinformatiebrieff treft u aan de evaluatie met betrekking tot de impuls toerisme en recreatie. In de begrotingsraad van 5 november 2015 is door uw raad ingestemd met het opnemen van een bedrag van structureel € 10.000,- ten behoeve van formatie en eenmalig € 30.000,- voor projecten ten laste van de algemene reserve. Dit laatste met de kanttekening dat er sprake moet zijn van een vorm van cofinanciering bij projecten.

Bijzondere aandacht is er voor de (tijdelijke) voortzetting van de campingplaats Statenland, evaluatie invoering toeristenbelasting en de uitvoering van motie bruggelden. Daarnaast is het programma Stadspromotie 2016 bijgevoegd.

Inleiding:

Sinds 2013 is de gemeente zeer actief op het gebied van stadspromotie. Je ziet deze ontwikkeling ook terug in het groeiende aantal bezoekers van TIP (toeristisch informatie punt), oudewater.net, musea, B&B's, campings en hotels. Het feestjaar "Oudewater 750 jaar stad" heeft een prachtige aftrap gegeven aan al het moois dat in Oudewater is te bezoeken of te beleven. In de wijde omgeving van Oudewater is nog meer kenbaar geworden dat Oudewater het bezoeken waard is.

Kernboodschap:

Wat is er bereikt in 2014 en 2015 op het gebied van cultuur, toerisme en recreatie?

1. De raad heeft voor 2015 een incidentele impuls gegeven aan Toerisme, Cultuur en Recreatie. In de begrotingsraad van 2015 is deze impuls structureel opgenomen in de begroting.
2. Toeristische samenwerking tussen Gouda, Schoonhoven en Oudewater is verder uitgewerkt
3. Camperplaats Statenland ingericht (pilot).
4. Aansluiting sloepen netwerk.
5. Aansluiting bij wandelknooppuntennetwerk.
6. Update fietsknooppuntennetwerk.
7. Investerings waterrecreatie (sloepzone; betere afmeerplekken)
8. Oudewater.net (Oudewater heeft dankzij de gemeentelijke bijdrage een volledig online beeldmerk gekregen in de vorm van de website oudewater.net, een facebookpagina en een twitteraccount. De onlinebezoeker weet Oudewater nu beter te vinden.)
9. Een doelgroepgericht evenementen als 'Pracht aan de Gracht' is verder doorontwikkeld
10. Het Stads museum is ingericht, het Touwmuseum en de Heksenwaag hebben de officiële registratie als museum gekregen.
11. Bebording is verbeterd.
12. Fietsverhuuroudewater.nl.
13. Historische filmavonden/Oudewater op Stelten.
14. Het feestjaar "Oudewater 750" heeft de stad geweldig op de kaart gezet. Bij tal van evenementen waren vele bezoekers op de been. Het bezoek van Zijne Majesteit De Koning en de Tour de France gaven zelfs (inter)nationale publiciteit.
15. De voorzieningen voor passanten zijn fors verbeterd. Op de aanlegplekken wordt regelmatig het gras gemaaid. Er zijn nieuwe aanlegpalen geslagen. Bij de binnenkomst en bij het verlaten van de stad zijn infoborden geplaatst. In de binnenstad is een sloepzone gerealiseerd.

Deze activiteiten hebben erin geresulteerd dat toerisme en recreatie in Oudewater in de lift zit. De bezoekersaantallen zijn over de gehele linie gestegen. Zowel bij de musea, bij de attracties als bij het Toeristisch Informatie Punt. Zie onder andere een artikel dat 20 januari 2016 in de lokale media (Zenderstreek Montfoort/Oudewater) verscheen.

Oudewater is in trek bij toeristen

©Margreet Nagtegaal

Oudewater - De cijfers van 2015 liegen er niet om. Oudewater is in trek bij toeristen. Er is een forse stijging te zien in bijna alle activiteiten.

Via het TIP kunnen toeristen bijvoorbeeld een arrangement boeken bij hun bezoek aan Oudewater. Ten opzichte van 2014 is daar een behoorlijke groei te zien. In 2014 werden er 46 arrangementen geboekt en in 2015 63. In omzet betekent dit een stijging van 18.000 naar 32.500 euro. Maar liefst 80 procent. Ook de Grachtenvaart doet het goed. Maar liefst 43 procent stapt in de Geelbuik voor een rondvaart. Bezoek aan horeca levert per persoon een stijging op van 16 naar 29 euro.

Het TIP is niet meer weg te denken en een belangrijk instrument om de vele toeristen goed te informeren over de vele mogelijkheden. In 2009 waren er nog 8.063 bezoekers, in 2014 9.371 en in 2015 zelfs een record van 10.035.

Het meest populair is de stadswandeling, 71 procent van de bezoekers doet hieraan mee. Wie alleen naar de cijfers kijkt, ziet dat het lijkt alsof de musea in Oudewater enigszins achterblijven en de bezoekersaantallen zelfs dalen. Maar schijn bedriegt, want het toenemend gebruik van de Museumkaart geeft een vertekend beeld.

Ook de musea delen in de stijging van de bezoekersaantallen.

Het pittoreske stadje is wel oud maar niet uit de tijd. Je kunt Oudewater overigens op heel verschillende manieren bekijken, ook vanaf het water, en dat is behoorlijk in trek.

Wellicht is deze stijgende belangstelling mede te danken aan de samenwerking tussen alle partijen die hier hun steentje aan bijdragen. Het TCPO (Toeristisch en Cultureel Platform Oudewater), STRO (Stichting Toerisme en Recreatie Oudewater) en Oudewater.net werken hard om Oudewater te promoten. Het lijkt, gezien deze cijfers, zijn vruchten af te werpen.

Het is van groot belang deze stijgende lijn vast te houden. Het unieke karakter van Oudewater laat zich zien in de talrijke monumenten, eeuwenoude vaarwegen, het cope landschap en de grote zelfbewustheid en saamhorigheid onder de inwoners. Derhalve zijn alle voorwaarden aanwezig om inwoners en bezoekers een gastvrije omgeving te bieden, waar ze kunnen ontspannen, actief bezig kunnen zijn en culturele activiteiten kunnen ondernemen. Dit kan de reeds aanwezige cultuurhistorische en landschappelijke waarden versterken.

Camperplek Statenland

De gemeente heeft in 2014 tijdelijk Camperplek Statenland met een simpele handeling in gebruik genomen. Met slechts de aanschaf van een verkeersbord en het vaststellen van enkele regels (zoals maximale verblijfsduur en maximaal aantal camperplaatsen) werd de oude camping weer deels in ere hersteld. De grasstrook werd toch al onderhouden. Op diverse sites wordt de camperplaats als zeer prettig ervaren. Oudewater is hiermee gastvrij voor zijn gasten. Inwoners en ondernemers in de binnenstad is de goed gebruikte campingplaats ook opgevallen. Uit onderzoek blijkt dat campergasten circa € 40,- per persoon per dag uitgeven. Deze markt is – in tegenstelling tot kamperen – een groeiemarkt. Complimenten via het TCPO zijn geuit over de warme en gezellige sfeer die het uitstraalt bij binnenkomst in de gemeente Oudewater. Er zijn geen overlastklachten bekend. Bezoekers van de campingplaats hebben via de mail, Facebook en twitter hun plezier geuit om in Oudewater gebruik te maken van de campingplaats. Op de website campercontact.com staan 23 reviews van de plek die gemiddeld met een 7,6 gewaardeerd wordt. Enkele willekeurige reacties:

'Nette camperplaats zonder voorzieningen op loopafstand naar historische Oudewater.'

'Geweldige plaats. mooie binnenstad en leuk om te fietsen.'

'Prima plek. Zelfs voor meer dan 5 campers. Lekker dicht bij het stadje. Knus en gezellig!'

De bezoekers vinden de plek van de standplaats erg fijn, ze zijn snel in het centrum. Hierdoor bezoeken ze graag de bezienswaardigheden van Oudewater en de plaatselijke horeca. Gelet op het feit dat er binnen afzienbare tijd ruimtelijke ontwikkelingen zijn op Statenland, en het oude zwembad ook voor 2016 en 2017 nog geëxploiteerd wordt, ligt het in de rede de camperplaats ook nog deze jaren open te stellen. Wel dient de plek, conform de aanwijzing, op 1 oktober echt gesloten te worden in verband met de kans op verzakken van voertuigen. Tevens heeft Richard Proost Sport vergunning aangevraagd voor het plaatsen van een opslagcontainer op de camperplek. Vanuit daar wordt een Pro-Sup programma aangeboden. Dit versterkt de recreatieve functie van deze plek.

Het college heeft besloten ook voor 2016 en 2017 de camperplek in stand te houden. Hieraan zijn geen verdere kosten verbonden.

Toeristenbelasting

De gemeente Oudewater heft toeristenbelasting van € 1,50,- p.p. per nacht. De opbrengsten zijn op € 10.000,- per jaar geraamd. Deze opbrengsten worden gebruikt voor algemene middelen in de gemeente Oudewater. Dit is niet direct terug te zien in de begroting voor stads promotie, recreatie of toerisme. Wel komt het bedrag overeen met het werkbudget dat de gemeente jaarlijks ter beschikking heeft gesteld om toerisme en recreatie te promoten.

De naastgelegen gemeenten Montfoort, Lopik, Woerden en Gouda heffen eveneens toeristenbelasting. In 2014 kent 78% van de gemeenten in Nederland een toeristenbelasting. Van de gemeenten die een toeristenbelasting kennen, hanteert 92% een vast bedrag per overnachting.

De inningskosten zijn opgenomen in de lumpsum die de gemeente Oudewater aan gemeente Woerden betaald en worden niet apart in rekening gebracht. Wat het college betreft hoeft de invoering van de toeristenbelasting niet heroverwogen te worden.

Motie Bruggelden

In de begrotingsraad 2015 is een motie bruggelden ingediend door de Onafhankelijken. Tijdens de vergadering is deze ook weer ingetrokken onder toezegging van de portefeuillehouder dat in deze notitie bezien zou worden of de strekking ervan kan worden gehonoreerd.

De gemeente Oudewater heft € 4,50 per keer. Daarmee staat de brug informeel bekend als 'de duurste brug van Nederland' (bron: Vaarkampioen.nl). Het aantal passerende boten neemt al sinds jaren af. Het vermoeden bestaat dat dit niet zozeer door het hoge passeertarief van de brug komt, maar door de verminderende populariteit van recreatievaart.

Overzicht scheepspassages Oudewater 1987-1989.

jaar	pleziervaart	beroepsvaart	totaal
1987	8.826	837	9.663
1988	8.651	938	9.589
1989	8.872	743	9.615
gem./jaar	8.783	839	9.622

Overzicht scheepspassages Oudewater 2008-2015.

jaar	pleziervaart	beroepsvaart	totaal
2008	7.109	125	7.234
2009	7.333	145	7.478
2010	6.639	170	6.809
2011	6.189	270	6.459
2012	5.820	221	6.041
2013	5.903	171	6.074
2014	5.590	183	5.773
2015	5.541	116	5.657
gem./jaar	6.266	175	6.441

incl. 77 doorvaarten van de WVO

incl. 57 doorvaarten van de WVO

incl. ? doorvaarten van de WVO

incl. ? doorvaarten van de WVO

incl. 104 doorvaarten van de WVO

Het college vindt het een sympathiek en begrijpelijk gebaar om de bruggelden in Oudewater te verlagen. Het college is zich ervan bewust dat € 4,50,- een groot bedrag is voor het open doen van de brug. Tegelijkertijd is het op dit moment niet mogelijk de bruggelden te verlagen. De brugwachters vallen onder de zogenaamde oude WSW-regeling en hebben een beschutte werkplaats. De brugwachters kunnen niet zomaar worden ontslagen en worden structureel gefinancierd vanuit de begroting.

Als er wordt besloten de bruggelden te verlagen, dan slaat dit direct een structureel gat in de begroting. Dit is, gelet op de fragiele gemeentefinanciën, thans niet opportuun. Het college stelt voor tijdens de aankomende kadernota te beproeven of het bruggeld verlaagd kan worden als zijnde een wens voor 'nieuw beleid'.

De gemeente is in gesprek met de Watersport Vereniging Oudewater om de voorzieningen voor de passanten verder te verbeteren. De WVO heeft het plan opgevat met vrijwilligers onder meer een havendienst te organiseren.

Stadspromotie programma 2016

In samenwerking met de Provincie Utrecht is er voor 2015 een cultuurpact gesloten. Beide partijen spreken daarmee hun wens uit om Oudewater cultureel verder te versterken. De provincie investeert circa € 29.000,- in diverse projecten. De meeste projecten worden door de gemeente van cofinanciering voorzien. Hieronder staat een opsomming van de diverse projecten.

1. Verduurzaming buitenexpo Gerard David

De opening van de Gerard Davidexpo door gedeputeerde Pennarts in november 2014 was een groot succes. De expo had aanvankelijk een tijdelijk, éénjarig, karakter. Ca 40 reproducties van dit laatste Vlaamse Primitief, in 1460 geboren te Oudewater, verfraaien de binnenstad op 26 locaties. Diverse media hebben er aandacht aan besteed, onder meer de Trouw paginabreed op 22 augustus 2015. Een lokale projectgroep wil een stichting oprichten teneinde een duurzame expo te realiseren. Deze wil de permanente exporechten krijgen op de schilderijen, aansprakelijkheden overnemen en nieuwe beelden aanvragen. Tevens zal een vervangingsprogramma nodig zijn om de reproducties (zonodig) te herproduceren. Ook zal het permanent aanlichten van enkele topstukken onderzocht worden.

2. Versterking Gouden Eeudriehoek

Voor de zomer 2015 heeft een ambtelijke projectgroep de folder met een fietsroute van de Gouden Eeudriehoek (Gouda, Schoonhoven, Oudewater) aan de wethouders en burgemeester overhandigd. De 4.000 gedrukte exemplaren zijn inmiddels bijna op. De fietsroute met accent op de 17^e eeuwse binnensteden en typische producten (Kaas, Zilver, Touw) haalde direct 'Mijn Land van ANWB'. Horecaondernemers maken voor komend seizoen een 'Happen en trappen' arrangement waarbij de toeristen de lokale restaurants bezoeken en met korting de musea ingaan. Struinen en Vorsen (koepel agrotourisme) ontwikkelt momenteel een geocaching arrangement om deelnemende boeren aan de route ook hun producten aan te laten bieden.

3. Toeristische plattegronden

Oudewater heeft op dit moment geen plattegrond waar de bezienswaardigheden worden aangegeven. Op dit moment heeft Oudewater twee bezoekersparkeerplaatsen gerealiseerd. Voor de bezoekersparkeerplaatsen en informatie in de binnenstad worden plattegronden ontworpen waarop duidelijk de bezienswaardigheden te zien is.

4. Ontwikkeling folder

Voor een duidelijkere profilering naar buiten worden er folders gedrukt voor de gemeente Oudewater. Deze folders worden in verschillende talen opgesteld zoals Duits en Engels. De folder wordt verspreid via de TIP en de verschillende B&B's.

5. Kindermuseumzolder

Het Touwmuseum heeft een BMC-traject doorlopen. Bezoekers met een Museumjaarkaart kunnen het geheel gerenoveerde museum bezoeken. De beleefbaarheid voor kinderen kan verder worden verbeterd, zodat het een geliefde attractie voor schoolklassen kan worden. De nieuwe zolder is speciaal voor kinderen. Daar wil het museum onder meer een schip realiseren en/of een touwgame.

6. Verkenning Oude Hollandse Waterlinie

In Oudewater liggen op diverse plekken restanten van de Oude Hollandse Waterlinie. Zo zijn er bij de Goejanverwellesluis (Hekendorp) en Snelrewaard (Linie de Pleyt) in het landschap nog cultuurresten van de linie te zien, die bij verdere veronachtzaming zullen verdwijnen. Wellicht is het mogelijk Linie de Pleyt deels terug te brengen in het landschap, en een perceel weer onder water te zetten (plas-drasproject) in combinatie met natuurontwikkeling.

7. 'Kracht van Oudewater'

Op woensdagavond 30 maart 2016 wordt een speciale avond gehouden voor de binnenstad, de toeristische bedrijvigheid en organisatoren van evenementen. Samen met deze ondernemers willen we gaan bekijken waar de kansen en bedreigingen liggen voor Oudewater. De gezamenlijke ambitie wordt hiermee gesteld. Hoe kan Oudewater ook op een regenachtige dag aantrekkelijke blijven voor een dagje shoppen, de dagelijkse boodschappen of het bezoeken van toeristische bedrijven.

Vervolg:

Niet van toepassing.

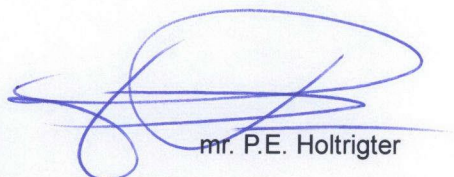

Bijlagen:

Niet van toepassing.

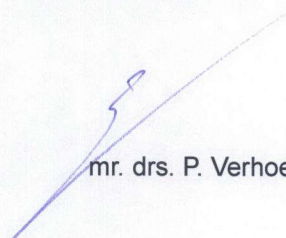

De secretaris

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a horizontal stroke.

mr. P.E. Holtrigter

De burgemeester

A handwritten signature in blue ink, featuring a long, sweeping diagonal stroke with a small loop at the top.

mr. drs. P. Verhoeve